

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
Практикум з групової психокорекції
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія. Практична психологія
Спеціальність: 053 Психологія
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач (і)	Федорик Вікторія Володимирівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psihologiya/composition-kaf-psihologiya/fedorik-vv/
Контактний тел.	+38(066)-69-86-531
Е-mail викладача:	fedorikvv@gmail.com
Графік консультацій	Понеділок 12.30-13.00 Середа 16.00-17.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Звітність
6/180	-	-	20	160	Залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: групова психокорекція, психологічна допомога в групі, групові техніки корекції, групова динаміка, емоційна регуляція в групі, груповий процес, співробітництво та взаємодія в групі, психосоціальна адаптація у груповому контексті, лідерство в групі.

Мета та предмет курсу. Мета полягає у вивченні та практичному вдосконаленні методів та технік психокорекційної роботи в груповому форматі з метою покращення психологічного стану учасників та підтримки їхнього психосоціального благополуччя.

Предмет курсу включає в себе вивчення теоретичних засад і практичних аспектів проведення групових сесій з психокорекції, а також основні принципи психологічної роботи з групами, включаючи взаємодію в групі, емоційну регуляцію, вирішення конфліктів, розвиток позитивних міжособистісних відносин та розвиток навичок саморефлексії та самовдосконалення.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Програмні компетентності	Результати навчання
1.	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Розуміння інформації, її кількісний та якісний	ПРН1. Розуміння наукової інформації та уміння здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та

<p>аналіз, здійснення узагальнення та інтерпретації, критичне оцінювання й висновки.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. Використання теоретичних знань (філософських, психофізіологічних, психолого-педагогічних) для формування практичних навичок та умінь з метою надання кваліфікованої психологічної допомоги особистості.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога. Знання фактів, розуміння закономірностей та механізмів виникнення, розвитку й прояву психічних явищ та феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до аналізу та об'єктивної оцінки власних якостей та вчинків; критичність і самокритичність.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати самостійно, приймати обґрунтовані рішення, обирати оптимальні професійні дії та елементи самоорганізації для розв'язання завдань професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї. Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних завдань.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. Здатність до налагодження конструктивних професійних зв'язків з колегами, громадськістю, засобами масової інформації для розв'язання професійних завдань; здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки, правової культури у стосунках з людьми на основі</p>	<p>оцінювання.</p> <p>ПРН2. Надання кваліфікованої психологічної допомоги клієнтам на основі засвоєних теоретичних знань та сформованих практичних навичок і умінь.</p> <p>ПРН3. Розуміння закономірностей та особливостей розвитку й функціонування психічних явищ і феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН5. Аналіз власних якостей й поведінки та об'єктивна їх оцінка на основі критичності та самокритичності.</p> <p>ПРН6. Пропонування власних способів вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, прийняття обґрунтованих рішень щодо їх розв'язання</p> <p>ПРН7. Уміння гнучко, креативно, нестандартно мислити, продукування нових ідей та підходів до розв'язання професійних завдань.</p> <p>ПРН8. Встановлення та підтримка конструктивних професійних зв'язків з колегами, громадськістю, засобами масової інформації; вміння формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію відповідно до особливостей співрозмовника умовах міжособистісної взаємодії; продуктивна командна робота у процесі вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН9. Дотримання принципів моралі, етичних норм, правил культури поведінки у стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних та громадянських цінностей.</p> <p>ПРН10. Демонстрація уміння взаємодіяти з особами, що мають культурні, гендерні особливості, з гетерогенними групами на засадах емпатії, толерантності й поваги.</p> <p>ПРН11. Демонстрація соціально-відповідальної та свідомої поведінки, слідування гуманістичним та демократичним цінностям.</p> <p>ПРН12. Розуміння важливості збереження фізичного та психічного здоров'я (власного й оточуючих) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p>
--	---

	<p>загальнолюдських, національних та громадянських цінностей, норм суспільної моралі.</p> <p>ЗК10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Емпатійно взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні чи гендерно-вікові особливості.</p> <p>ЗК11. Реалізація власних прав і обов'язків як члена суспільства. Здатність усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Використання різних видів та форм активності для збереження фізичного та психічного здоров'я. Володіння навичками аналізу своєї діяльності та застосування методів когнітивної та емоційної регуляції власної діяльності, фізичних та психічних станів.</p>	<p>ПРН13. Розуміння основних понять, категорій, методів, етапів розвитку та становлення психологічної науки; фактів, механізмів та закономірностей психічних явищ, особливостей психічного розвитку особистості та його можливих порушень протягом онтогенезу; особливостей міжособистісної взаємодії у соціальних групах та спільнотах.</p> <p>ПРН17.2. Розробка та впровадження корекційно-розвивальних програм з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта.</p> <p>ПРН17.3. Застосування засобів своєчасного попередження відхилень у психічному розвитку та поведінці особистості; зміни девіантної поведінки на соціально прийнятну; запобігання та конструктивне вирішення міжособистісних конфліктів; орієнтація клієнтів на здоровий спосіб життя та збереження психічного здоров'я; мотивувати клієнта до самовиховання й саморозвитку.</p> <p>ПРН18. Застосування навичок та умінь побудови ефективного міжособистісного спілкування з клієнтами, колегами, громадськістю, засобами масової інформації, іншими суб'єктами міжособистісної взаємодії у процесі професійної діяльності на принципах гуманізму й довіри; ефективне виконання різних ролей у команді у процесі вирішення фахових завдань, демонстрація лідерських якостей.</p> <p>ПРН19. Знання, розуміння та дотримання етичних принципів професійної діяльності психолога; усвідомлення меж своєї компетентності; повага до гідності клієнта, його захист від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства.</p> <p>ПРН20. Відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку; особистісна та професійна рефлексія; самостійне формулювання цілей саморозвитку та підбір шляхів й засобів особистісного та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРН21. Уміння розв'язувати конкретні проблеми клієнтів, спираючись на сучасні</p>
2.	<p>ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. Знання про етапи розвитку та становлення психології як науки; про психічні явища, їх виникнення, розвиток та прояви; основні поняття, категорії психологічної науки; закономірності психічного та психофізіологічного розвитку; особливості вікового розвитку; виникнення, формування та прояви порушень психічного розвитку; механізми міжособистісної взаємодії в різних соціальних групах та спільнотах.</p> <p>ФК6. Сприяння оптимальному психічному розвитку особистості.</p> <p>– ФК6.1. Здатність проводити психологічне обстеження та моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку клієнта та визначати причини, що його ускладнюють.</p> <p>– ФК6.2 Здатність своєчасно попереджати відхилення у</p>	<p>ПРН19. Знання, розуміння та дотримання етичних принципів професійної діяльності психолога; усвідомлення меж своєї компетентності; повага до гідності клієнта, його захист від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства.</p> <p>ПРН20. Відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку; особистісна та професійна рефлексія; самостійне формулювання цілей саморозвитку та підбір шляхів й засобів особистісного та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРН21. Уміння розв'язувати конкретні проблеми клієнтів, спираючись на сучасні</p>

<p>психофізичному (психічному) розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках; запобігати конфліктним ситуаціям; формувати орієнтацію на здоровий спосіб життя, захист власного психічного здоров'я та психічного здоров'я оточуючих.</p> <p>– ФК6.3 Здатність здійснювати психолого-педагогічні заходи з метою усунення відхилень у психічному розвитку і поведінці особистості; сприяти подоланню різних форм девіантної поведінки; формувати соціально корисні життєві перспективи, мотивацію до самовиховання й саморозвитку.</p> <p>ФК7. Здатність до ефективного міжособистісного спілкування у процесі професійної діяльності. Організація ефективного міжособистісного спілкування як уміння вислуховувати, сприймати та розуміти інформацію; здійснювати зворотній зв'язок із співрозмовниками; користуватися навичками невербальної та невербальної комунікації; спостерігати та оцінювати співрозмовників і себе у процесі спілкування.</p> <p>ФК8. Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики. Знання та дотримання принципів Етичного кодексу психолога (відповідальності, компетентності, конфіденційності, захисту інтересів клієнта тощо), норм психологічної етики.</p> <p>ФК9. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, рефлексії результатів професійної діяльності. На основі рефлексії власних професійних навичок та умінь самостійно ставити цілі, підбирати шляхи та засоби самовдосконалення та підвищення рівня професіоналізму.</p> <p>ФК10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності. Обізнаність в реаліях сьогодення; використання сучасних</p>	<p>досягнення психологічної науки та зважаючи на реалії сьогодення.</p> <p>ПРН22. Аналіз стану соціально-психологічного клімату груп та його оптимізація; визначення тенденцій розвитку міжгрупових відносин; застосування засобів для забезпечення соціально-психологічного благополуччя суб'єктів взаємодії.</p>
---	---

	<p>досягнень психологічної науки для розв'язання конкретних поточних проблем клієнтів.</p> <p>ФК11. Здатність оцінювати і підтримувати психологічно безпечне середовище. Дослідження психологічного клімату груп; визначення тенденцій розвитку міжгрупових відносин; створення оптимальних умов для ефективної адаптації суб'єктів діяльності та їх позитивного ставлення до соціального оточення і самих себе.</p>	
--	---	--

Зміст курсу:

Змістовний модуль 1. Поняття групової психокорекції

- Тема 1. Поняття про психологічну корекцію.
- Тема 2. Специфіка групової психологічної корекції.
- Тема 3. Склад психокорекційної групи.
- Тема 4. Особливості психокорекційної групи.
- Тема 5. Керівництво психокорекційною групою.
- Тема 6. Проблемні ситуації в групі.

Змістовний модуль 2. Тренінг як сукупність психокорекційних методів. Методичні засоби психологічного тренінгу.

- Тема 7. Загальна характеристика психологічного тренінгу.
- Тема 8. Процесуально-організаційні аспекти групового тренінгу.
- Тема 9. Методика психокорекційної роботи з різними видами подій.
- Тема 10. Використання методів невербальної активності.
- Тема 11. Особливості застосування притч, метафор, історій.
- Тема 12. Особливості проведення дискусії.
- Тема 13. Використання ігор.
- Тема 14. Проведення медитацій.
- Тема 15. Використання проєктивного малювання і музики.
- Тема 16. Допоміжні методичні прийоми в тренінгу.
- Тема 17. Планування програми тренінгу і складання психокорекційної програми.

Змістовний модуль 3. Основні напрями груповій психокорекційній роботі

- Тема 18. Корекційна робота у Т-групах.
- Тема 19. Особистісно-центрований підхід К. Роджерса у груповій психокорекції.
- Тема 20. Гештальт-підхід Ф. Перлза у груповій психокорекції.
- Тема 21. Транзактний аналіз Е. Берна у груповій психокорекції.
- Тема 22. Поведінковий напрям у груповій психокорекції. Групи тренінгу умінь.
- Тема 23. Когнітивний напрям у груповій психокорекції.
- Тема 24. Нейролінгвістичне програмування у груповій психокорекції.
- Тема 25. Використання психодрами у груповій психокорекції.
- Тема 26. Процедури релаксації у груповій психокорекції.
- Тема 27. Тілесна терапія у груповій психокорекції.
- Тема 28. Танцювальна терапія у груповій психокорекції.

Тема 29. Арт-терапія у груповій психокорекції.

Тема 30. Темоцентрована взаємодія у груповій психокорекції.

Методи навчання: Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична/проблемна), практичні, лабораторні, пояснення, опитування, ілюстрування, проблемна бесіда, тестування, метод ситуацій, дискусія, «мозковий штурм», робота в малих групах та ін.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Відпрацювання практичних та лабораторних занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) відбуваються на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності згідно Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції, практичні та лабораторні заняття курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу потребує використання сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання; комп'ютерної техніки, мережевих систем пошуку та обробки інформації, інтернет-ресурсів; бібліотечних ресурсів та технологій, зокрема електронних; мультимедійного обладнання.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне оцінювання																				Сума		
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20		
Л/н	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	100
С/н	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	40	
Залік																					40	

Критерії оцінювання лабораторного заняття

Оцінка за заняття в балах	Критерії оцінювання
<u>2 бали</u>	Отримують студенти, які дають повну відповідь на теоретичні питання та беруть активну участь у виконанні практичних завдань.
<u>1,5 бали</u>	Отримують студенти, які дають часткову відповідь на теоретичні питання та беруть участь у виконанні практичних завдань.

<u>1 бал</u>	Отримують студенти, які виконують практичні завдання та не приймають участь в обговоренні теоретичних питань.
<u>0,5 балів</u>	Отримують студенти, які епізодично виконують практичні завдання та не приймають участь в обговоренні теоретичних питань.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінка за заняття в балах	Критерії оцінювання
<u>2 бали</u>	Студент в повній мірі, правильно та аргументовано розкриває зміст самостійного заняття. Проявляє самостійність та творчий підхід до реалізації завдань. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане вчасно.
<u>1 бал</u>	Самостійне заняття виконано на репродуктивному рівні без прояву самостійності. При розкритті деяких питань є окремі несуттєві неточності. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане невчасно.

Максимально набрана сума за лабораторні заняття та самостійні роботи **60 балів**

Форма звітності: залік (практичне завдання у вигляді розробки корекційної програми) – **40 балів**.

Критерії оцінювання практичного завдання до заліку

Робота над структурними складовими психокорекційної програми	Бали рейтингу
Загальне оформлення програми	2
Наявність обґрунтування тематики програми	2
Визначення мети психокорекційної програми	2
Зазначення завдання психокорекційної роботи	3
Прописання етапів психокорекційної програми	2
Описання організації та структури психокорекційної занять	2
Визначення очікуваних результатів від психокорекційної роботи	2
Розроблення тематичного плану психокорекційної програми	3
Детальний опис кожного заняття (мін 10 занять)	10
Оформлення списку використаної літератури	2
Захист психокорекційної програми або проведення одного заняття з програми	10
Всього	40

Максимальна кількість балів за дисципліну – **100**.

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Практикум із групової психокорекції : підручник / С Д. Максименко. К. : Видавничий Дім «Слово». 2015. 752 с.
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. посібник. Суми. : ВТД «Університетська книга». 2006. 384 с.

3. Рудницький Р. І. Практикум з психотерапії. Чернівці. : БДМА. 2001. 102 с.
4. Скрипник Н.І. Практикум з групової психокорекції: навчально-методичний посібник / укладач Н.І. Скрипник. Умань. : ПП Жовтий О.О. 2016. 100 с.
5. Яценко Т.С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. К. : Вища шк. 2006. 382 с.

Додаткові

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навчально-методичний посібник. Львів. : ЛьвДУВС. 2017. 212 с.
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. К. : Вид-во «Академвидав». 2012. 320 с.
3. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція: Модульнорейтинговий курс: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Професіонал. 2005. 656 с.
4. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. К. : Вища школа. 2004. 679 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://edu.bdpu.org>
2. <http://bdpu.org>